

Kansalais- ja kuluttajavaliokunnan mietintö koskien

Jäsen ehdotusta pohjoismaisen verosopimuksen tarkastelusta

1. Valiokunnan ehdotus

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se käynnistää tarkastelun Pohjoismaiden sopimuksesta tulo- ja varallisuusverojen kaksoisverotuksen välttämiseksi tavoitteena varmistaa sen sääntöjen selkeyttäminen.

että se käynnistää selvityksen siitä, miten varmistetaan, että veroviranomaiset sekä muut viranomaiset hallinnoivat sopimusta yhdenmukaisesti ja antavat kansalaisille oikeaa ja yksiselitteistä tietoa säännöistä.

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Norjan ja Ruotsin hallituksille,
että maiden veroviranomaiset käyvät läpi norjalaisten eläkkeensaajien tapaukset tarkoituksena paljastaa mahdollinen virheellinen tiedotus ja mahdollisesti oikaista verotuspäätökset.

2. Taustaa

Pohjoismaista verosopimusta muutettiin huhtikuussa 2008 siten, että eläkeläisten tulee maksaa veroja myös asuinmaahansa, kun aikaisemmin heidän piti maksaa veroja vain eläkkeen maksajamaahan. Muutos tuli voimaan 1. tammikuuta 2009.

Verosopimuksen voimaantulon jälkeen muutoksesta on koitunut suuria ongelmia Ruotsiin muuttaneille norjalaisille eläkeläisille, sillä eläkkeitä verotetaan Ruotsissa ankarammin kuin Norjassa. Ongelmat johtuvat siitä, että norjalaisten eläkkeensaajien tiedot verosopimuksen muutoksesta ovat olleet riittämättömiä ja Ruotsin veroviranomaisten antama tieto eläkkeensaajille on ollut puutteellista.

Ruotsin verovirastoon yhteyttä ottaneet norjalaiset eläkeläiset ovat saaneet väärää tietoa eläkkeiden verotuksesta muuttaessaan Ruotsiin tai jo asuessaan siellä. Eläkkeensaajat saivat Ruotsin verovirastolta tiedon, ettei heidän tarvitse maksaa veroja eläkkeestään Ruotsiin muuttovuodelta ja sitä seuraavilta kolmelta vuodelta. Osalle kerrottiin, että heidän tulisi maksaa veroa vasta aikaisintaan viiden vuoden kuluttua.

Tiedot annettiin henkilöille suullisesti, mikä on ongelmallista, sillä muutoksenhausta vastaavat tahot vaativat kirjallisia todisteita annetuista tiedoista.

Puutteellisten tietojen vuoksi eläkkeensaajat eivät ole maksaneet Ruotsin verotuksen mukaista korkeampaa veroa vuosina 2009–2011, minkä seurauksena henkilöille on heidän tietämättään kertynyt verovelkaa Ruotsin valtiolle. Veroja tulee maksaa molempiin maihin, mutta eläkeläiset saavat vähentää Norjaan maksamansa verot Ruotsiin maksettavista veroista kaksoisverotuksen välttämiseksi.

Eräässä tapauksessa eläkkeensaaja on saanut Ruotsin verovirastosta 19. elokuuta 2009 päivätyn kirjallisen tiedonannon, jossa todetaan, että verojen maksu tapahtuu Norjaan neljänä ensimmäisenä muuton jälkeisenä vuonna. Kyseinen henkilö on valittanut virheellisestä tiedosta Ruotsin verovirastolle, joka vastauksessaan ei myönnä yhteyttä Ruotsin Norjaa korkeammasta verotuksesta aiheutuneen taloudellisen menetyksen ja virheellisen tiedon välillä.

Ruotsin pohjoismaisen yhteistyön ministeri Ewa Björling vastasi kysymyksiin valtiovarainministeri Anders Borgin puolesta Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2013 istunnossa. Vastauksista ilmeni, että Ruotsin hallitus pysyy aiemmassa kannassaan.

Tämä asia ei tule häviämään itsellään. Norjalaiset eläkkeensaajat, joille Ruotsiin muutosta on koitunut taloudellisia tappioita, ovat joissakin tapauksissa saaneet hädän asunnostaan Ruotsin kruununvoudin virastolta. Osa norjalaisista eläkkeensaajista kokee myös, että he eivät voi luottaa Ruotsin viranomaisten tietoihin. Tämä tekee ongelmasta erittäin vakavan ja vaarantaa koko Pohjoismaiden välisen rajaesteiden poistamishankkeen.

Pohjoismainen verosopimus ei selvästikään vastaa tarkoitustaan, ja sen vuoksi sitä tulee tarkistaa etenkin kaksoisverotusta koskevien sääntöjen osalta. On myös täysin ratkaisevaa, että sopimus on helposti ymmärrettävä ja että sitä tulkitaan yhtenevästi kaikissa Pohjoismaissa.

3. Lausunnot

Asiasta ei ole pyydetty lausuntoja, mutta sen valmistelun yhteydessä sihteeristö on ollut yhteydessä ihmisoikeuksien parissa työskenteleviin laitoksiin ja organisaatioihin. Sihteeristön saamien vastausten perusteella ei voida vahvistaa, että Ruotsin veroviranomaiset olisivat loukanneet ihmisoikeuksia.

4. Päätelmät

Edellä esitetyn perusteella kansalais- ja kuluttajavaliokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittelee Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

Pohjoismaiden neuvosto

A 1606 / medborgar

Käsittelijä:
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Liitteet:
Jäsenehdotus

Dnro 13-00302-6

Pohjoismaiden neuvosto

A 1606 / medborgar

Käsittelijä:
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Liitteet:
Jäsenehdotus

Dnro 13-00302-6

että se käynnistää tarkastelun Pohjoismaiden sopimuksesta tulo- ja varallisuusverojen kaksoisverotuksen välttämiseksi tavoitteena varmistaa sen sääntöjen selkeyttäminen.

että se käynnistää selvityksen siitä, miten varmistetaan, että veroviranomaiset sekä muut viranomaiset hallinnoivat sopimusta yhdenmukaisesti ja antavat kansalaisille oikeaa ja yksiselitteistä tietoa säännöistä.

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Norjan ja Ruotsin hallituksille,

että maiden veroviranomaiset käyvät läpi norjalaisten eläkkeensaajien tapaukset tarkoituksena paljastaa mahdollinen virheellinen tiedotus ja mahdollisesti oikaista verotuspäätökset.

Kööpenhaminassa 22. tammikuuta 2013

Annicka Engblom (M), puheenjohtaja

Elín Hirst (Sj.)

Henrik Dam Kristensen (S)

Jan Lindholm (MP)

Knut Storberget (A)

Maria Stenberg (S)
Morten Wold (FrP)

Satu Haapanen (vihr.), varapuheenjohtaja

Suna Kymäläinen (sd.)

Pohjoismaiden neuvosto

A 1606 / medborgar

Käsittelijä:
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Liitteet:
Jäsenehdotus

Dnro 13-00302-6

Pohjoismaiden neuvosto

A 1606 / medborgar

Käsittelijä:
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Liitteet:
Jäsenehdotus

Dnro 13-00302-6

A 1606 / medborgar

Käsittelijä:
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Liitteet:
Jäsen ehdotus

Dnro 13-00302-6

A 1606 / medborgar

Käsittelijä:
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Liitteet:
Jäsen ehdotus

Dnro 13-00302-6

Jäsen ehdotus pohjoismaisen verosopimuksen tarkastelusta

Pohjoismaista verosopimusta muutettiin vuonna 2008, minkä seurauksena tilanne muuttui muun muassa toisesta Pohjoismaasta eläkettä saavien henkilöiden osalta. On olemassa onnettomia esimerkkejä siitä, että tämä muutos on johtanut tarpeeseen tarkistaa verosopimusta sekä yksinkertaistaa ja selventää pohjoismaisten verosopimusten sääntöjä.

Pohjoismaisen yhteistyön on taattava, että Pohjoismaiden solmimat sopimukset ovat sisällöltään selkeitä. Lisäksi on varmistettava, että kaikki viranomaiset käsittelevät sopimuksia yhdenmukaisesti. Kansalaisille annettavan tiedon selkeys on hyvin ratkaisevaa oikeusperiaatteiden ja viranomaisluottamuksen takaamiseksi.

Tapauksessa, jossa pohjoismaisia eläkkeensaajia muutti Ruotsiin ennen pohjoismaisen verosopimuksen muutosta, henkilöitä verotettiin sääntöjen mukaisesti Norjassa muuttovuonna sekä kolmena sitä seuranneena vuonna. Tämä vero vähennettiin Ruotsissa maksettavasta verosta tuolloisen verosopimuksen mukaisesti. Sopimusmuutoksen jälkeen Ruotsiin muuttaneet monet norjalaiset eläkkeensaajat ovat kuitenkin vasta nyt viranomaisten virheellisten tai puutteellisten tietojen vuoksi tulleet tietoisiksi uusien sääntöjen seurauksista. Monelta vaaditaan nyt jäännösverona suuria summia, mikä merkitsee näille henkilöille henkilökohtaista katastrofia.

Verosopimuksen monimutkainen ja epäselvä lakiteksti koskettaa myös palkansaajia, kuten esimerkiksi vanhempainvapaalla olevia henkilöitä, jotka asuvat eri Pohjoismaassa kuin missä työskentelevät. Vanhempainrahaa haetaan työskentelymaasta, mutta sitä verotetaan sekä työskentely- että asuinmaassa. Säännöt ovat niin epäselviä, että ne voivat aiheuttaa epäselvyyttä yksittäisen kansalaisen taloudellisesta tilanteesta ja verojen maksamisesta.

Pohjoismaisen verosopimuksen säännöt ovat ilmeisesti niin epäselvät, etteivät veroviranomaiset pysty tulkitsemaan niitä oikein ja yhdenmukaisesti.

Pohjoismaiden neuvosto

A 1606 / medborgar

Käsittelijä:
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Liitteet:
Jäsenehdotus

Dnro 13-00302-6

Edellä esitetyn perusteella Pohjoismaiden neuvoston sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se käynnistää tarkastelun Pohjoismaiden sopimuksesta tulo- ja varallisuusverojen kaksoisverotuksen välttämiseksi tavoitteena varmistaa sen sääntöjen selkeyttäminen.

että se käynnistää selvityksen siitä, miten varmistetaan, että veroviranomaiset sekä muut viranomaiset hallinnoivat sopimusta yhdenmukaisesti ja antavat kansalaisille oikeaa ja yksiselitteistä tietoa säännöistä.

Pohjoismaiden neuvosto

A 1606 / medborgar

Käsittelijä:
Kansalais- ja
kuluttajavaliokunta

Liitteet:
Jäsenehdotus

Dnro 13-00302-6

Tórshavnissa 24. syyskuuta 2013

Anders Karlsson (S)

Ann-Kristine Johansson (s)

Annette Lind (S)

Billy Gustafsson (s)

Christer Adelsbo (S)

Eeva-Johanna Eloranta (sd.)

Helgi Hjörvar (A)

Henrik Dam Kristensen (S)

Jorodd Asphjell (A)

Karin Gaardsted (S)

Karen Klint (S)

Karin Åström (S)

Kim Kielsen (S)

Maria Stenberg (S)

Marit Nybakk (A)

Martin Kolberg (A)

Peter Johnsson (S)

Sjúrður Skaale (Jvfl.)

Sonja Mandt (A)

Suna Kymäläinen (sd.)

Tone Merete Sønsterud (A)

Tore Hagebakken (A)

Tuula Peltonen (sd.)